

Yukarıda geçtiği üzere teyemmüm ederken niyet bulunmalıdır. Teyemmüm edecek kimse, elini teyemmüm edecek toprağa korken veya eline dokunan toprak ile yüzünü meshe başlarken, bu işi abdestsizlikten temizlenmek, namaz kılmak veya abdestsiz yapılması caiz olmayan bir ibadette bulunmak maksadı ile yapılmalıdır. Böyle bir niyet olmaksızın alınan bir teyemmüm ile namaz kılınmaz. Zira sadece teyemmümü niyet etmek yeterli değildir. Dolayısıyla su bulamayan abdestsiz bir kimse, Kur'an'ı eline almak veya bir mescide girmek niyeti ile teyemmüm etse, bu teyemmümle namaz kılamaz.

Gusül (boy abdesti) alması gereken bir kimse mescide girme mecburiyetinde ise teyemmüm ederek mescide girebilir fakat aldığı bu teyemmüm ile namaz kılamaz.

Ezan okumak, ikamet yapmak, kabirleri ziyaret etmek, ölüyü gömmek, selâma karşılık vermek veya hayırlı bir iş yapmak niyeti ile yapılan teyemmümlerle de namaz kılınmaz.

Teyemmüm, her yönden temiz olan toprak cinsinden bir şeyle yapılabilir. Pislik dokunmamış olan toprak, kum, çakıl, alçı gibi toprak cinsinden olan şeylerle teyemmüm yapılır. Yine taş cinsinden olan mermer, kiremit, tuğla, yakut, zümrüt, zebrecet, çinko ve mercanla veya nemli olsun, yanık olsun toprakla veya çoğu toprak karışımı olan maddelerle, kaya tuzu ile, çamurla sıvanmış duvarla da teyemmüm edilebilir. Bunların üzerinde toz bulunması şart değildir. İmam Azam'a göre, vaktin çıkmasından korkulur ve çamurun toprağı da sudan fazla olursa bu durumda çamur ile teyemmüm edilebilir. İmam Ebû Yusuf'a göre kurumadıkça çamurla teyemmüm edilmez.

Odunların ve otların yanması ile meydana gelen küllerle, demir, altın, gümüş gibi eriyip şekil değiştiren ve yumuşayan madenlerle, inci, cam, kumaş ve elbiselerle, hayvan postekileri ile teyemmüm yapılmaz. Çünkü bunlar toprak cinsinden sayılmazlar. Ancak bunların üzerinde belli bir şekilde toz bulunursa, bu durumda üzerlerinde teyemmüm edilebilir.

İmam Ebû Yusuf ile İmam Şafii'ye göre, teyemmüm yalnız toprakla yapılır, İmam Malik'e göre, toprak ve kumla teyemmüm caiz olduğu gibi otlarla, ağaçlarla ve karla da caiz olur. İmam Ahmed İbni Hanbel'e göre, teyemmüm yalnız yanmamış olan ve başkasından gasbedilmemiş olan tozlu bir haldeki temiz bir toprakla yapılır. Kum ve diğer şeylerle yapılmaz.

Teyemmüm yapılabilmesi için temizliği engelleyen durum son bulmuş olmalıdır. Vücudun herhangi bir yerinden çıkan kan daha kesilmeden abdest alınamayacağı gibi teyemmüm de yapılamaz.

Meshe engel olan deri üzerindeki kurumuş hamur ve balık pulu gibi şeyler giderilmiş olmalıdır. Aksi halde, mesih yüz ve kollar üzerinde bulunan engeller üzerine yapılmış olur.

Teyemmüm, iki elin iç taraflarını iki kez toprak cinsinden temiz bir şey üzerine koymakla yapılmalıdır. Bununla beraber niyet eden kimseye başkası teyemmüm ettirebilir.

Teyemmüm iki elin veya bunların yerini tutacak olan bir şeyin tümü veya çoğunluk kısmı ile yapılır. Bunun için iki parmakla teyemmüm caiz olmaz. Fakat bir el ile yüz ve diğer bir elle de kol meshedilebilir. Bu halde, bir elle tekrar toprağa vurulup diğer kol da meshedilir.

Elî çolak olup su kullanamayan kimse, yardımcısı yoksa, yüzünü ve kollarını yere sürmek sureti ile teyemmüm edebilir. Elleri ve kolları kesilmiş olan kimse de, yalnız yüzünü yere sürmek suretiyle teyemmüm edebilir. Eğer bu durumdaki bir kişinin yüzünde, teyemmüme mani bir yara varsa, teyemmüm etmeksizin namaz kılabilir.

Yüz ile kollar tamamen meshedilmelidir. Yüz kısmı sayılan yerin her tarafı meshedilir. Yüzük ve bilezik gibi şeyler de çıkartılır veya yerlerinden oynatılır.

Teyemmümün Sünnet Üzere Yapılışı

Sünnete uygun bir teyemmüm, aşağıdaki şekilde yapılır:

- 1) Teyemmüme başlarken Besmele çekip namaz için temizlenmeyi niyet etmelidir.
- 2) Parmaklar açık olduğu halde iki eli toprağa vurduktan sonra ileri sürüp geri çekmelidir.
- 3) Elleri kaldırıncı, eğer fazla tozlanmışlarsa onları yan yana getirip birbirine hafifçe vurmali. Bu şekilde ellerdeki tozlar silkindikten sonra, bu ellerle bütün yüzü meshetmelidir.
- 4) İlk vuruşta yapıldığı gibi elleri yine temiz toprağa tekrar vurduktan sonra silkmeli ve sol elin baş parmağını ayırarak diğer parmakların iç tarafları ile sağ elin parmak uçlarından başlayarak kolun dış tarafını dirseklere kadar çekip meshetmeli. Sonra yine sağ elin iç tarafına dönerek sol elin baş parmağı ile serçe parmağını halka ederek baş parmakla beraber elin ayası ile dirsekten bileğe kadar kolun iç tarafını meshetmeli. Baş parmağı daha ileriye yürüterek sağ elin baş parmağının üstünü de meshetmelidir.
- 5) Sol elle sağ kolun meshedilişi gibi, aynen sağ elle de sol kolu meshetmelidir.
- 6) Açıklandığı şekilde teyemmümde sıra gözetilerek önce yüzü, sonra kolları meshetmeli ve yaparken de arada kesinti olmamalıdır.

Teyemmümü Bozan Şeyler

Abdesti bozan ve guslü gerektiren durumlar teyemmümü de bozar. Hastalık, tehlike, şiddetli soğuk gibi mazeretler sebebiyle teyemmüm yapılmış da bu mazeret hali ortadan kalkmışsa, teyemmüm bozulmuş olur. Yaptığı teyemmümle namaz kılan kişi, namaz kılarken su görür veya su bulunursa teyemmümü bozulur.